

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
КАФЕДРА КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА І КРИМІНОЛОГІЇ**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-педагогічної роботи
та міжнародної співпраці
Львівського національного університету
імені Івана Франка доц. С.В. Різник

« ____ » _____ 20 __ р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВІ РИЗИКИ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
В УКРАЇНІ**

галузь знань **08 «Право»**
спеціальність **081 «Право»**
освітньо-професійна програма **ОС Бакалавр**
вибіркова дисципліна
юридичний факультет

Робоча програма навчальної дисципліни «Кримінально-правові ризики господарської діяльності в Україні» для студентів за галуззю знань 08 «Право», спеціальність 081 «Правознавство», 2022 р. 12 с.

Розробник:

Денькович Ольга Іванівна, кандидат юридичних наук, доцент кафедри кримінального права і кримінології

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри кримінального права і кримінології юридичного факультету Львівського національного університету імені Івана Франка (Протокол від «29» серпня 2022 року № 1)

Завідувач кафедри

кримінального права та кримінології _____ доц. В.І. Маркін

«29» серпня 2022 року

Схвалено Вченою Радою юридичного факультету Львівського національного університету імені Івана Франка (галузь знань 08 «Право», спеціальність 081 «Правознавство»)

Протокол від «30» серпня 2022 року № 2

«30» серпня 2022 року

Голова _____ проф. В.М. Бурдін

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів: денна форма – 4	Галузь знань 08 «Право»	Вибіркова	
Модулів – 1	Напрямок підготовки «Правознавство»	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 1	Спеціальність 081 «Право»	4-й	
Загальна кількість годин: денна форма – 120		Семестр	
	7-й		
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 5,5	Перший (бакалаврський) рівень освіти	Лекції	
		16 год.	
		Практичні, семінарські	
		16 год.	
		Лабораторні	
		Самостійна робота	
		88 год.	
		ІНДЗ:	
Вид контролю: залік			

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить:

для денної форми навчання – 1: 2,75

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення вибіркової дисципліни «Кримінально-правові ризики господарської діяльності в Україні» є ознайомлення студентів із теоретичними напрацюваннями та юридичними практиками оцінки кримінально-правових ризиків здійснення господарської діяльності з метою набуття практичних навиків формулювання ефективних комплаєнс заходів попередження цих ризиків.

Вміння оцінити потенційні кримінально-правові ризики здійснення господарської діяльності є однією з компетентностей, якою повинен володіти кваліфікований та успішний корпоративний юрист. Запит на такі компетентності висувають потенційні роботодавці на етапі співбесіди під час працевлаштування, адже вчасна та правильна ідентифікація кримінально-правових ризиків дозволяє попередити більш негативні наслідки для суб'єкта господарювання (такі як значні

матеріальні витрати, пов'язані з кримінальним провадженням у справі, репутаційні втрати та втрату потенційного споживача продукту, загрозу застосування заходів кримінально-правового характеру).

Курс розроблено таким чином, щоб сформувати у його слухачів компетентності, необхідні для оцінки кримінально-правових ризиків здійснення різних видів господарської діяльності, а саме:

1) здатність визначати та виокремлювати належні й прийнятні для юридичного аналізу факти, а саме ідентифікувати потенційні кримінально-правові ризики, які можуть виникнути під час здійснення господарської діяльності, систематизувати та досліджувати їх з використанням методів критичного, аналітичного та логічного мислення;

2) вміння використовувати знання з кримінального права у юридичній практиці, зокрема розробити адекватну систему комплаєнс заходів запобігання кримінально-правовим ризикам здійснення господарської діяльності;

3) здатність до консультування з правових питань, зокрема, щодо оптимальних шляхів мінімізації негативних наслідків у випадках, якщо кримінально-правовий ризик зреалізував себе.

Тому під час вивчення курсу пропонується як аналіз положень чинного кримінального законодавства на предмет визначення меж правомірної господарської діяльності, так і огляд сучасних практик побудови комплаєнс функції запобігання кримінально-правовим ризикам у діяльності вітчизняних та зарубіжних суб'єктів господарювання.

Після завершення цього курсу студент буде *знати та вміти*:

- здійснювати системний аналіз конкретних господарських операцій на предмет наявності ризиків кримінально-правового характеру, демонструвати, аргументувати та доводити власне бачення шляхів усунення таких ризиків;
- демонструвати необхідні знання та розуміння сутності та змісту, правил побудови системи ефективних комплаєнс-заходів протидії цим ризикам;
- застосовувати набуті знання та професійні навички у ситуаціях наявності потенційного кримінально-правового ризику для господарської і формувати обґрунтовані правові висновки щодо можливих шляхів вирішення конфліктної (крізь призму кримінального закону) ситуації з ідентифікацією pro та contra кожного з них.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовний модуль 1. Кримінально-правові ризики здійснення господарської діяльності в Україні

ТЕМА 1. Поняття кримінально-правових ризиків здійснення господарської діяльності та система комплаєнс заходів їх попередження.

Ризик як права категорія. Поняття та ознаки кримінально-правових ризиків. Система кримінально-правових ризиків у здійсненні господарської діяльності в Україні. Ідентифікація кримінально-правових ризиків: поняття та способи.

Поняття комплаєнсу та його види. Комплаєнс захід як елемент процедур та стандартів усунення та мінімізації кримінально-правових ризиків здійснення господарської діяльності: поняття та види. Законодавче регулювання комплаєнсу в Україні. Значення уніфікованих стандартів ISO 19600: 2014 та ISO 37001 для розробки системи комплаєнс заходів попередження кримінально-правових ризиків здійснення господарської діяльності.

ТЕМА 2. Кримінально-правові ризики, пов'язані з дотриманням податкового законодавства.

Види кримінально-правових ризиків, пов'язаних з дотриманням податкового законодавства: кримінально-правові ризики на етапі створення суб'єкта господарювання, кримінально-правові ризики під час здійснення окремих видів господарської діяльності. Способи ідентифікації та оцінки кримінально-правових ризиків, пов'язаних з дотриманням податкового законодавства. Система заходів їх попередження. Внутрішні документи юридичної особи як комплаєнс-заходи попередження кримінально-правових ризиків, пов'язаних з дотриманням податкового законодавства. Працівники юридичної особи в системі комплаєнс-заходів попередження кримінально-правових ризиків, пов'язаних з дотриманням податкового законодавства.

ТЕМА 3. Кримінально-правове забезпечення інформаційної безпеки господарської діяльності суб'єкта господарювання.

Поняття недобросовісної конкуренції та кримінально-правові засоби попередження її проявів: зарубіжний та вітчизняний досвід. Інформація як предмет кримінальних правопорушень, які є проявами недобросовісної конкуренції: комерційна таємниця, банківська таємниця, інформація про діяльність емітента, інсайдерська інформація, інсайдерська інформація щодо оптових енергетичних продуктів. Ефективність кримінально-правових засобів забезпечення інформаційної безпеки господарської діяльності суб'єкта господарювання.

ТЕМА 4. Корупційні кримінально-правові ризики під час здійснення господарської діяльності.

Поняття та види корупційних кримінально-правових ризиків під час здійснення господарської діяльності. Ідентифікація та оцінка таких ризиків. Звіт за результатами оцінки антикорупційних ризиків: поняття та вимоги до оформлення. Антикорупційна програма в системі попередження корупційних кримінально-правових ризиків під час здійснення господарської діяльності.

ТЕМА 5. Кримінально-правовий захист прав інтелектуальної власності.

Система засобів кримінально-правового захисту прав інтелектуальної власності в Україні. Кримінально-правові засоби захисту засобів ідентифікації суб'єкта господарювання. Кримінальна відповідальність за порушення авторського права і суміжних прав. Кримінальна відповідальність за порушення прав на винахід, корисну модель, промисловий зразок, топографію інтегральної мікросхеми, сорт рослин, раціоналізаторську пропозицію. Кримінальна відповідальність за незаконне використання знака для товарів і послуг, фірмового найменування, кваліфікованого зазначення походження товару. Кримінальна відповідальність за незаконний обіг дисків для лазерних систем зчитування, матриць, обладнання та сировини для їх виробництва.

ТЕМА 6: Кримінально-правові ризики здійснення окремих видів господарської діяльності в Україні.

Кримінально-правові засоби захисту активів суб'єкта господарювання. Кримінально-правові ризики організації або проведення азартних ігор, лотерей в Україні. Кримінально-правові ризики здійснення заготівлі металобрухту та операцій з металобрухтом в Україні. Кримінально-правові засоби щодо охорони сфери банківських послуг. Кримінальна відповідальність за порушення вимог фінансового моніторингу та здійснення фінансових операцій. Кримінально-правові ризики здійснення операцій з цінними паперами в Україні. Кримінально-правові ризики маніпулювання на організованих ринках та енергетичному ринку.

ТЕМА 7. Кримінально-правові ризики здійснення господарської діяльності з контрагентами, які зареєстровані за межами України.

Міжнародні вимоги до забезпечення комплаєнсу для юридичних осіб. Комплаєнс заходи попередження корупційних ризиків та ризиків здійснення банківських операцій в доларах США відповідно до Закону США про корупцію за кордоном 1977 року. Санкції за порушення вимог вказаного Закону. Комплаєнс заходи попередження корупційних ризиків відповідно до Закону Сполученого Королівства про боротьбу з хабарництвом. Кримінально-правові ризики здійснення господарської діяльності з компаніями-резидентами країн ЄС.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

назви змістовних модулів і тем	кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	ср		л	п	лаб	інд	ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13

модуль 1											
змістовний модуль 1.											
ТЕМА 1. ПОНЯТТЯ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВИХ РИЗИКІВ ЗДІЙСНЕННЯ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА СИСТЕМА КОМПЛАЄНС ЗАХОДІВ ЇХ ПОПЕРЕДЖЕННЯ.		2	2			8					
ТЕМА 2. КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВІ РИЗИКИ, ПОВ'ЯЗАНІ З ДОТРИМАННЯМ ПОДАТКОВОГО ЗАКОНОДАВСТВА.		4	2			16					
ТЕМА 3. КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТА ГОСПОДАРЮВАННЯ.		2	2			14					
ТЕМА 4. КОРУПЦІЙНІ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВІ РИЗИКИ ПІД ЧАС ЗДІЙСНЕННЯ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.		2	2			14					
ТЕМА 5. КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВИЙ ЗАХИСТ ПРАВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ.		2	2			12					

ТЕМА 6: КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВІ РИЗИКИ ЗДІЙСНЕННЯ ОКРЕМИХ ВИДІВ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ.		2	4			12						
ТЕМА 7. КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВІ РИЗИКИ ЗДІЙСНЕННЯ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ З КОНТРАГЕНТАМИ, ЯКІ ЗАРЕЄСТРОВАНІ ЗА МЕЖАМИ УКРАЇНИ.		2	2			12						
УСЬОГО ГОДИН		16	16			88						

5. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	назва теми	кількість годин
1.	ПОНЯТТЯ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВИХ РИЗИКІВ ЗДІЙСНЕННЯ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА СИСТЕМА КОМПЛАЄНС ЗАХОДІВ ЇХ ПОПЕРЕДЖЕННЯ.	2
2.	КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВІ РИЗИКИ, ПОВ'ЯЗАНІ З ДОТРИМАННЯМ ПОДАТКОВОГО ЗАКОНОДАВСТВА.	4
3.	КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТА ГОСПОДАРЮВАННЯ.	2
4.	КОРУПЦІЙНІ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВІ РИЗИКИ ПІД ЧАС ЗДІЙСНЕННЯ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.	2
5.	КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВИЙ ЗАХИСТ ПРАВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ.	2
6.	КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВІ РИЗИКИ ЗДІЙСНЕННЯ ОКРЕМИХ ВИДІВ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ.	2
7.	КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВІ РИЗИКИ ЗДІЙСНЕННЯ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ З КОНТРАГЕНТАМИ, ЯКІ ЗАРЕЄСТРОВАНІ ЗА МЕЖАМИ УКРАЇНИ.	2
	УСЬОГО	16

6. САМОСТІЙНА РАБОТА

№ з/п	назва теми	кількість годин
1.	ПОНЯТТЯ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВИХ РИЗИКІВ ЗДІЙСНЕННЯ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА СИСТЕМА КОМПЛАЄНС ЗАХОДІВ ЇХ ПОПЕРЕДЖЕННЯ.	8
2.	КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВІ РИЗИКИ, ПОВ'ЯЗАНІ З ДОТРИМАННЯМ ПОДАТКОВОГО ЗАКОНОДАВСТВА.	16
3.	КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТА ГОСПОДАРЮВАННЯ.	14
4.	КОРУПЦІЙНІ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВІ РИЗИКИ ПІД ЧАС ЗДІЙСНЕННЯ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.	14
5.	КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВИЙ ЗАХИСТ ПРАВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ.	12
6.	КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВІ РИЗИКИ ЗДІЙСНЕННЯ ОКРЕМИХ ВИДІВ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ.	12
7.	КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВІ РИЗИКИ ЗДІЙСНЕННЯ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ З КОНТРАГЕНТАМИ, ЯКІ ЗАРЕЄСТРОВАНІ ЗА МЕЖАМИ УКРАЇНИ.	12
	УСЬОГО	88

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Серед методів навчання підлягають застосуванню, зокрема, наступні: презентація, лекції, колаборативне навчання (форми – групові проекти, спільні розробки, навчальні спільноти і т. д.) проектно-орієнтоване навчання, дискусія.

8. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Оцінка результатів вивчення навчальної дисципліни «Кримінально-правові ризики господарської діяльності в Україні» проводиться за модульно-рейтинговою системою. Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Форми проведення поточного контролю включають оцінювання усної відповіді під час практичних занять, оцінювання виконання завдань для практичних занять, проведення письмових та контрольних робіт, виконання завдань та вирішення задач із практичних проблем. Студент може отримати максимум 50 балів за усні відповіді або виконання тестів чи контрольних робіт на практичних заняттях. Неготовність до практичного заняття або незадовільна відповідь (розв'язання) завдання чи задачі оцінюється як «0» балів. У випадку

пропуску практичного заняття або одержання «0» балів, студент повинен відпрацювати їх з дотриманням вимог, встановлених на факультеті.

Модульний контроль здійснюється шляхом написання модульної контрольної роботи (вирішення задач, письмові відповіді на питання) в кінці змістовного модуля. Модульний контроль здійснюється у письмовій формі, може бути оцінений максимально у 50 балів. Студент, який набрав при складанні модуля 25 балів і менше, вважається таким, що склав модуль на «незадовільно». Незадовільні оцінки (25 балів і менше) за модуль перескладаються 1 раз.

Підсумкова оцінка знань проводиться за результатами поточної успішності та результатами задачі модуля.

9. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЩО ПРИСВОЮЮТЬСЯ СТУДЕНТУ

поточне тестування та самостійна робота						поточна успішність	модуль	сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	Т 1-6	Т. 1-6	
						50	50	100

Оцінювання знань студента здійснюється за 100 бальною шкалою.

Шкала оцінювання: університету, національна та ECTS

оцінка в балах	оцінка ECTS	визначення	екзаменаційна оцінка
90-100	A	відмінно	відмінно
81-89	B	дуже добре	добре
71-80	C	добре	
61-70	D	задовільно	задовільно
51-60	E	достатньо	
до 51	FX	незадовільно з правом перездачі	незадовільно
до 51	F	незадовільно без права перездачі	

90-100 балів (відмінно) - виставляється студенту, який дав повну і правильну відповідь на всі питання, що базуються на знанні нормативно-правових актів, судової практики та спеціальної літератури. Прояви уміння застосування набутих знань до конкретних суспільно-економічних ситуацій та здібності аналізу джерел вивчення даного курсу.

81-89 балів (дуже добре) - виставляється студенту, який дав не цілком повну але правильну відповідь на всі питання, що базуються на знанні.

71-80 балів (добре) - виставляється студенту, який дав повну і правильну відповідь, але не на всі питання, або відповідь не базується на всіх складових джерелах вивчення. Тобто знав нормативно-правовий акт та судову практику але не знав інформації, що міститься у спеціальній літературі, чи інформації, яка

міститься у інших джерелах. Однак у підсумку його відповідь повинна базуватись не менше ніж на двох базових джерелах.

61-70 балів (задовільно) - виставляється студенту, який не дав вичерпної детальної відповіді на питання контрольних завдань і яка базується тільки на одному із рекомендованих джерел вивчення матеріалу.

51-60 балів (достатньо) - виставляється студенту, який не дав вичерпної (достатньої) відповіді на питання контрольних завдань та не може назвати джерела інформації навчальної дисципліни.

0-50 балів (незадовільно) - виставляється студентові, який виявив значні прогалини в знаннях основного навчального матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань, незнайомий з основною юридичною літературою з дисципліни.

10. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Програма спецкурсу та методичні рекомендації для студентів юридичного факультету розміщено на сторінці кафедри. [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://law.lnu.edu.ua/department/kafedra-kryminalnoho-prava-ta-kryminolohiji>.

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Бондарчук В.В. Ризик як правова категорія. Часопис Київського університету права. 2013. № 2. http://kul.kiev.ua/images/chasop/2013_2/312.pdf
2. Дудоров О.О. Злочини в сфері господарської діяльності: кримінально-правова характеристика / О.О. Дудоров. – К.: Юридична практика, 2003. – 923 с.
3. Клочко А.М. Шляхи вдосконалення кримінального законодавства України щодо відповідальності за злочини у сфері банківської діяльності / А.М. Клочко // Юридичний науковий електронний журнал. 2017. № 3. С. 123-140.
4. Колісніченко К. Сутність і фактори виникнення податкових ризиків. Світ фінансів, 2013, № 2. <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/9978/1/%D0%9A%D0%BE%D0%BB%D1%96%D1%81%D0%BD%D1%96%D1%87%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE%20%D0%9A..pdf>
5. Кондра О. Я. Відмежування незаконного використання інсайдерської інформації від інших правопорушень / Кондра О. // Проблеми державотворення і захисту прав людини в Україні : матеріали XXIII звітної науково-практичної конференції (7-8 лютого 2017 р.) : у 2 ч. Ч. 2. – Львів : Юридичний факультет Львівського національного університету імені Івана Франка, 2017. – С. 137-140
6. Кондра О. Я. Родовий об'єкт злочину «Незаконне використання інсайдерської інформації» / Кондра О. // Проблеми державотворення і захисту прав людини в Україні : матеріали XXIV звітної науково-практичної конференції (7-8 лютого 2018 р.) : у 2 ч. Ч. 2. – Львів : Юридичний факультет Львівського національного університету імені Івана Франка, 2018. – С. 129-132
7. Методологія оцінювання корупційних ризиків у діяльності органів влади, затверджена рішенням НАЗК від 02.12.2016 року № 126. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1718-16#Text>

8. Оцінка корупційних ризиків в Україні: поточний стан справ. Висновки і рекомендації. Електронний ресурс. Режим доступу: <https://euaci.eu/assets/userfiles/resources/CRASumUA.pdf>
9. Посібник з управління ризиками у кримінальному корпоративному праві. <https://www.veolia.com/sites/g/files/dvc4206/files/document/2017/01/VE-GUIDE-PENAL-UA.pdf>
10. Топчій В. В. Кримінальна відповідальність за злочини у сфері господарської діяльності : навч. посіб. / В. В. Топчій, Г. В. Дідківська, Т. О. Мудряк ; Держ. фіскальна служба України, Ун-т ДФС України, Союз юристів України ГО « Всеукраїнська асоціація кримінального права». – Вінниця «ТВОРИ», 2019. – 320 с.
11. Чорнуха О. С. Мотив та мета злочинів, пов'язаних з недобросовісною конкуренцією [Електронний ресурс] / О. С. Чорнуха // Форум права. - 2018. - № 4. - С. 109–119. - Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/jpdf/FP_index.htm_2018_4_11.pdf.
12. Nitish Singh, Thomas J. Bussen. Compliance Management: A How-to Guide for Executive, Lawyers, and Other Compliance Professionals, Praeger, 2015
13. [Wolfsberg Risk Assessment FAQs 2015](https://www.wolfsberg-principles.com/sites/default/files/wb/pdfs/faqs/17.%20Wolfsberg-Risk-Assessment-FAQs-2015.pdf) // <https://www.wolfsberg-principles.com/sites/default/files/wb/pdfs/faqs/17.%20Wolfsberg-Risk-Assessment-FAQs-2015.pdf>

14. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Верховна Рада України
<http://www.rada.kiev.ua>
2. Верховний Суд
<https://supreme.court.gov.ua/supreme/>
3. Президент України
<http://www.prezydent.govua>